

INTERKOMMUNAL KYSTSONEPLAN FOR TROMSØREGIONEN

FØRSTE GANGS BEHANDLING AV PLANFORSLAG

Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Målselv og Tromsø har fattet vedtak om å legge ut interkommunal kystzoneplan for Tromsøregionen på høring og offentlig ettersyn. Det er fattet vedtak som følger:

Balsfjord

Vedtak i Formannskapet 12.11.2014, sak 113/14:

Balsfjord kommune sender interkommunal kystzoneplan for Tromsøregionen på høring og legger den ut til offentlig ettersyn, med hjemmel i plan- og bygningsloven §11-14.

Lyngen

Vedtak i Formannskapet den 12.11.2014, sak 136/14:

Lyngen kommune sender interkommunal kystzoneplan for Tromsøregionen på høring og legger den ut til offentlig ettersyn, med hjemmel i plan- og bygningslovens §§ 9-3 og 11-14.

Tromsø

Vedtak i Byrådet den 13.11.2014, sak 343/14:

Interkommunal kystzoneplan for Tromsøregionen legges den ut til offentlig ettersyn i 6 uker, med hjemmel i plan- og bygningsloven §11-14.

Fra saksutredningen, Tromsø kommune:

AK18 Vengsøy- er en ny lokalitet for det lokale selskapet Sjurelv AS som hittill har drevet inne i Kaldfjorden. Sjurelv har opplevd massiv laksedød som følge av at sild gikk inn i fjorden og tok oksygenet slik at laksen døde i merda. Ny lokalitet i åpent farvann er tenkt tildelt på AK18 som et avhjelpende tiltak. Tromsø kommune kan derfor ikke se at tilrådnigen i KU vedrørende AK 18 vil bli tatt til følge.

Målselv

Vedtak i Plan- og næringsutvalget den 18.11.14, sak 61/2014:

Målselv kommune sender interkommunal kystzoneplan for Tromsøregionen på høring og legger den ut til offentlig ettersyn, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-14.

Karlsøy

Vedtak i kommunestyret den 16.01.2015, sak 1/15:

1. Kommunestyret godkjenner at følgende lokaliteter tas med i Kystplan Tromsøregionen: AK-9, Grøtnesdalen, AK-10 Lubben, AK-11 Korsneset, AK-3 Kvitnes og to nye lokaliteter i Vannsundet vest AK-34 og Vannsundet øst AK-33.

2. Følgende retningslinjer tas med i planbestemmelsene: «Framtidige akvakulturområder i Karlsøy kommune bør benyttes til grønne konsesjoner slik som tildelt av staten i 2014, eller konsesjoner med tilsvarende miljøkrav.
3. Karlsøy kommune sender interkommunal kystsoneplan for Tromsøregionen på høring og legger den ut til offentlig ettersyn, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-14.

Fra saksutredningen, Karlsøy kommune:

Saksutredning til kommunestyret 16.01.15:

Etter behandling i kommunestyret 17.12.14 er det kommet nye og viktige saksopplysninger i denne saken. Dette handler om aktuell ny næringsetablering. Derfor er kommunestyret nå innkalt til ekstraordinært møte. De nye saksopplysningene legges fram i møtet.

Kystplan Tromsøregionen skulle etter siste justering av framdriftsplan vært lagt ut på offentlig ettersyn nå like over nyttår, men Karlsøy kommune har nå bedt om at høringen utsettes til Karlsøy kommune eventuelt har omgjort sitt vedtak i møte 16.01.15.

Alternativet vil være at nye lokaliteter først kan legges ut på høring i en runde 2, en gang utpå våren.

Innstillingen er identisk med rådmannens innstilling til møte 17.12.14. Vedleggene i saken er også identisk med forrige behandling.

Saksutredning til kommunestyret 17.12.14:

Kystplan Tromsøregionen skulle i henhold til framdriftsplan være lagt ut til offentlig ettersyn i de 5 deltakerkommunene i november. Karlsøy formannskap vedtok derimot 19. november å sende saken til kommunestyret for avklaring av eventuelle nye lokaliteter. Dette har nå stoppet prosessen for alle deltakerkommunene i regionen. Derfor er det viktig at Karlsøy kommune snarest gjør vedtak om å legge planen ut på offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens § 11-14.

Ved godkjenning av planprogram i mai i år, vedtok kommunestyret samtidig at det ikke skulle legges ut nye lokaliteter i Karlsøy kommune. Dette vedtaket er fulgt opp i prosjektet, slik at det forslaget som var lagt fram for behandling ikke inneholdt nye lokaliteter i Karlsøy.

Like før formannskapets møte i november kom en henvendelse fra aktører i næringen. Dette fant formannskapet så interessant at de oppfordrer kommunestyret til å åpne for nye lokaliteter.

Til tross for at kommunestyret i mai vedtok «... ingen nye lokaliteter», har plangruppa som består av planleggere fra de 5 kommunene, valgt å konsekvensutrede de 7 forslagene på nye lokaliteter som kom fra en sammensatt gruppe oppdrettere og forskere. Kart over de 7 lokalitetene følger vedlagt.

Av disse 7 foreslår formannskapet lokalitetene AK-9, AK-10 og AK-11 lagt inn i planen. I tillegg har formannskapet bedt om nye utredninger i forhold til to aktuelle lokaliteter, Vannundet vest og Vannundet øst. De to utredningene er allerede bestilt fra Norconsult, samme prosjektledelse som kjører hele planprosjektet.

Administrasjonen mener man i tillegg bør ta med AK-3 Kvitnes på denne høringsrunden, i tilfelle det kommer innsigelser på noen av de øvrige eller at de to i Vannundet likevel skulle være uaktuelle.

FELLES SAKSFRAMLEGG ALLE FEM KOMMUNER

Saksdokumenter vedlagt:

- Planbeskrivelse, datert 29.oktober 2014
- Plankart, datert 27.oktober 2014
- Bestemmelser, datert 29.oktober 2014
- Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse, datert 28.oktober 2014

Saksutredning:

Kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Målselv og Tromsø skal i samsvar med plan- og bygningsloven (pbl) § 11-14 sende forslag til interkommunal kystzoneplan på høring og legge planen ut til offentlig ettersyn. De fem kommunene har gått sammen om å utarbeide en interkommunal kystzoneplan på kommuneplannivå. Planarbeidet er organisert som et interkommunalt plansamarbeid, jmfør pbl kap. 9.

Det innstilles til likelydende vedtak i alle de fem kommunene.

Gevinsten av en interkommunal kystzoneplan

Kystplan Tromsøregionen utgjør en felles plattform for forvaltning av kystsonen i Tromsøregionen. Verdiskapingen som skjer i planområdet er et gode for hele regionen. Planen skaper en forutsigbar og avklart situasjon for næringsliv og andre aktører som ønsker å ta i bruk sjøarealer i regionen. Fjordsystemene er vurdert under ett i planarbeidet. Dette har ført til at de indre fjordene som er delt mellom flere kommuner har fått en felles behandling - slik som Ullsfjorden, Balsfjorden og Malangen.

Kystzoneplanen for Tromsøregionen er del av et felles prosjekt for hele Troms fylke og tilsvarende planer er under utarbeidelse i Nord-Troms og i Sør- og Midt Troms. Grensen mot Kystplan Sør- og Midt Troms går i Malangen. Akvakultur i denne fjorden er problematisk i forhold til Målselvlaksen, sårbare naturtyper og fiskeinteressene. Fjorden er spesielt utfordrende å forvalte på grunn av at den er delt mellom flere kommuner. Dette gjør det spesielt viktig med et samarbeid mellom de to interkommunale kystzoneplanene.

Plandokumentene

Plankartet - På grunn av planrådets størrelse er plankartet delt opp i fire kartblad og for hvert kartblad er det utsnitt av områder hvor det er foreslått betydelige endringer i arealbruk. Det vil sannsynligvis bli lagt til rette for en digital innsynsløsning som vil gi bedre oppløsning og mulighet til å hente ut informasjon fra kartet.

Det pågår en egen planprosess for kommunedelplan Sommarøy, Hillesøy og Brensholmen i Tromsø kommune. Planområdet for denne planen er derfor ikke med i den interkommunale kystzoneplanen.

Bestemmelser – bestemmelsene sammen med plankartet er den juridisk bindende delen av planen. Bestemmelsene fra gjeldende kommuneplaner er i hovedsak videreført og det er tilført nødvendige presiseringer av arealbruken som er foreslått i planen. Retningslinjene for planen finnes i samme dokument som bestemmelsene. Retningslinjene gir ikke hjemmel for vedtak, men er en hjelp til tolkning av bestemmelsene og er retningsgivende for kommunens saksbehandling.

Konsekvensutredning (KU) og risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) – det er utarbeidet KU og ROS for alle forslag til ny arealbruk. Denne rapporten er en viktig del av beslutningsgrunnlaget for planforslaget. Et sammendrag av KU/ROS er gjengitt i planbeskrivelsen.

Planbeskrivelse – dette dokumentet omtaler føringer for planarbeidet fra lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Videre gir dokumentet en beskrivelse av planprosessen og av hvordan problemstillingene i planen er løst. Planbeskrivelsen har en omtale av all ny arealbruk i kystzoneplanen.

Planprosessen

Planprogrammet ble fastsatt av de fem kommunene våren 2014.

- Karlsøy kommune – Kommunestyret – 7. mai, sak 35/14
- Lyngen kommune – Formannskapet – 19. mai, sak 67/14
- Tromsø kommune – Byrådet – 5. juni, sak 14/2752
- Balsfjord kommune – Kommunestyret – 11. juni, sak 57/14
- Målselv kommune – Kommunestyret – 12. juni, sak 59/2014

Etter dette har det vært arbeidet med planforslaget i arbeidsgruppen og i kommunene. Et utkast til plan ble presentert for regionalt planforum i Tromsø 25. september 2014. Samme uke ble det avholdt medvirkningsmøter i Karlsøy og Tromsø med fiskerne. De fleste fiskerne var på havet da folkemøtene knyttet til høring av planprogrammet ble avholdt i februar 2014.

I planprosessen er det samlet inn mye lokalkunnskap, både gjennom folkemøtene og gjennom de skriftlige innspillene til planarbeidet og planprogrammet. Denne informasjon har vært en viktig del av grunnlaget for vurderingene i planarbeidet.

Hovedgrep i planen

I forslaget til kystsoneplan er det lagt opp til en ny struktur for akvakultur i Tromsøregionen. Utvidelsesmuligheter er sikret for de viktigste havnene og reiselivsbedriftene, og områdene som skal forbeholdes friluftsliv i et langt tidsperspektiv er satt av til friluftsområde på sjø. Videre er områder som benyttes til fiske satt av til dette formålet, og de viktigste farledene er sikret som egne formål. Det er også satt av deponiområder som kan brukes til dumping av rene masser nær de fleste fiskerihavnene. Kystsoneplanen viderefører det meste av arealbruken i gjeldende kommuneplaner.

Akvakultur – hovedgrepet er å ta i bruk deler av de ytre kystområdene til akvakultur, samt å fortette områder der det er etablert oppdrett. I tillegg åpnes Balsfjorden for oppdrett av anadrom fisk med to områder (AK-27 og AK-32). Balsfjorden er en terskelfjord som til nå har vært oppdrettsfri, og er en referansefjord som det er forsket mye på gjennom mange år. Det er knyttet noe usikkerhet til vannutskiftning og mulig påvirkning på gytefelt og sårbar natur i fjorden. Miljøovervåkning og tidsbegrensede konsesjoner er virkemidler som kan benyttes for å følge opp miljøtilstanden i Balsfjorden også etter at det eventuelt blir gitt konsesjoner for å drive oppdrett i fjorden.

Planforslaget legger opp til en utvida beskyttelse med hensyn til å hindre spredning av lakselus og sykdom i fjordene Malangen og Ullsfjord. Bakgrunnen er anbefalinger om å unngå utbygging av akvakultur i utsatte områder i situasjoner der rømming og lus-problemet i havbruksnæringa ikke er under kontroll og forholdet til forsvarets skytefelt ikke er avklart. Begge fjordsystemene kan være aktuelle for akvakultur i en senere vurdering. Et område helt ytterst i Malangen ved Brensholmen (AK-25), er tatt inn i planforslaget. I Karlsøy blir det ikke lagt til rette for mer akvakultur i kystsoneplanen.

Det er satt av i alt 13 akvakulturområder i kystsoneplanen. I to av disse blir det ikke åpnet for oppdrett av anadrome arter (AK-1 Løksfjord og AK-2 Ullsnes). To av områdene gjelder utvidelse av eksisterende områder (AK-15 Finnvika og AK-22 Tussøy).

Gåsvær-saken – Tromsø kommune har gitt dispensasjon fra gjeldende kommuneplan til Salmar AS til akvakultur. Vedtaket ble påklaget. Fylkesmannen opphevet først vedtaket, men omgjorde så sitt eget vedtak og stadfestet Tromsø kommune sitt dispensasjonsvedtak. Dette omgjøringsvedtaket er også påklaget og sendt til kommunal- og moderniseringsdepartementet for endelig avgjørelse. Salmar AS har søkt om konsesjon til å drive oppdrett av laks i området. Saken er til behandling hos konsesjonsmyndigheten som er Troms fylkeskommune. Et noe større område enn det som er søkt dispensasjon for, er foreslått i felles innspill fra oppdrettsnæringa til kystsoneplanen (AK16 – Valneset). Dette området er vurdert i konsekvensutredningen sammen med alle de andre innspillene til nye

akvakulturområder. Dersom det blir gitt konsesjon til Salmar AS vil området bli satt av til akvakultur i kystzoneplanen. Området er vist med hensynssone og båndlagt inntil vedtak er truffet i konsesjonssaken.

Fiske – fiskeområder er satt av på grunnlag av Fiskeridirektoratets kystnære fiskerdata. Disse områdene omfatter fiskeområder for aktive og passive redskap, gyte- og oppvekstområder og låssettingsplasser. Det er behov for å legge til rette for levendelagring av villfisk, dette er løst gjennom at det åpnes for dette i havneområdene knyttet til fiskerihavnene. Arealkonflikten mellom fiske og havbruk har kommet tydelig fram i planarbeidet. I områder med viktige rekefelt og gytefelt har fiskeinteressene blitt tillagt størst vekt, for eksempel i Ullsfjorden, Vengsøyfjorden og Malangen. I Balsfjorden er det et regionalt viktig gytefelt for torsk, dette ligger betydelig lenger inne i fjorden enn akvakulturområdene. Hamrefjorden og Vannsund er viktige fiskeområder som fortsatt ikke er påvirket av oppdrett i særlig grad, og det blir ikke åpnet for flere akvakulturområder her. Fiskernes erfaring fra fjordene som er tatt i bruk til akvakultur, tilsier at videre utvikling av havbruksnæringen lenger ut på kysten med bedre vannutskiftning vil bedre situasjonen.

Havner – fiskerihavnene og industrihavnene i planområdet er sentrale infrastrukturpunkter i planområdet. Det er lagt til rette for utvidelser i alle de viktigste havnene, og innseilingen til fiskerihavnene er satt av til farled. Det er satt av deponiområder for rene masser i nærheten av større havner for å dekke behovet for å dumpe masser til utdyping av farleder, vedlikeholdsmudring osv.

Småbåthavner og fritids- og turistformål – områder som er i bruk som småbåthavn, småbåtanlegg eller fritids- og turistformål i dag, er satt av i kystzoneplanen til respektive formål. I tillegg er det vurdert to nye småbåthavner (SH-4 Steinnes, og SH-5 Vatnan), og tre nye områder i sjø til fritids- og turistformål (FT-1 Kvalvåg, FT-2 Vannavalen og FT-3 Finnkroken). Disse områdene er konsekvensutredet og satt av i planen. Med dette er kystzoneplanen oppdatert i forhold til gjeldende arealsituasjon og samtidig er det satt av areal til utviklingsmuligheter for reiselivsnæringen.

Friluftsliv – kystsonen i planområdet har store verdier i forhold til friluftsliv. De viktigste områdene som på lang sikt skal forbeholdes friluftsliv er satt av til dette formålet. Det er satt av i alt 17 friluftsområder på sjø i planområdet.

Samisk kultur- og naturgrunnlag – planområdet er en del av tradisjonelt samisk område, og samisk kultur og næringsgrunnlag er vurdert i planarbeidet. Viktige flyttleier for reindrift er vist med hensynssone i kystzoneplanen. Konsekvenser av ny arealbruk blant annet for samiske kulturminner og tradisjonelt fiske, er vurdert i konsekvensutredningen.

Samfunnssikkerhet – det gjennomført farekartlegging for all ny arealbruk. Dersom ny arealbruk er sårbar for identifiserte farer, er det foreslått hvordan disse skal håndteres i videre planlegging. Det er i første rekke tilpasning til ventede klimaendringer, slik som høyere havnivå, og skredfare som er aktuelt i planområdet.

Naturmangfoldloven – det er gjort en vurdering av kystzoneplanen i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12. Naturverdiene i planområdet omfatter ville laksestammer, lokalt og regionalt viktige gytefelt for kysttorsk og kartlagte marine naturtyper. Planområder er dessuten leveområder for en rekke arter som står på Norsk rødliste for arter. Det er knyttet en del usikkerhet til kunnskapsgrunnlaget, særlig når det gjelder virkningen av ny arealbruk på naturmangfoldet. Dette gjelder særlig usikkerhet knyttet til hvordan akvakultur påvirker gyteadfærd hos villfisk og hvordan spredning og avsetning av næringssalter og finpartikulært stoff påvirker sårbar natur. Rømming og lakselus er de største truslene for villaksen. På denne bakgrunnen er føre-var prinsippet lagt til grunn. Ullsfjorden og Malangen er bevart oppdrettsfrie, mens Balsfjorden er åpnet for oppdrett av laks. For å nå målene om økt lakseproduksjon, er det nødvendig å sette av nye areal til akvakultur. Samfunnsinteressene er sterke og må veies opp mot mulige negative konsekvenser for naturmiljøet. Samlet belastning på naturmangfoldet er vurdert til å være akseptabelt for hele planområdet sett under ett.

For ytterligere beskrivelse av planen og dens virkninger for miljø og samfunn blir det vist til planbeskrivelsen og konsekvensutredningen.

Vurdering:

Interkommunal kystsoneplan for Tromsøregionen fremmer et balansert forslag til ny arealbruk i sjøarealene i regionen. Det er satt av nye områder for akvakultur samtidig som andre næringsinteresser og hensynet til naturverdier, friluftsliv, landskap og kulturmiljø er ivaretatt.

Det er utarbeidet en likelydende innstilling til vedtak for alle de fem kommunene.

Innstilling til vedtak:

_____ kommune sender interkommunal kystsoneplan for Tromsøregionen på høring og legger den ut til offentlig ettersyn, med hjemmel i plan- og bygningsloven §11-14.